

ΦΕΚ 6002/τ.Β΄/30-10-2024

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 22 - 10 - 2024

Αρ. Πρωτ.: Γ6α/Γ.Π. 34397

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 17

Ταχ. Κώδικας: 104 33

Τηλέφωνο: 213 216 1526

E-mail: dnos@moh.gov.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΘΕΜΑ: «Κώδικας Δεοντολογίας Νοσηλευτών»

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. του άρθρου 114 του ν.2071/1992 «Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας» (ΦΕΚ Α΄ 123) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 του ν.4999/2022 «Δευτεροβάθμια περίθαλψη, ιατρική εκπαίδευση, μισθολογικές ρυθμίσεις για τους ιατρούς και οδοντιάτρους του Εθνικού Συστήματος Υγείας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας» (ΦΕΚ Α΄ 225)

β. της περ. ε) της παρ. 2 Α του άρθρου 5 του Ν. 1579/1985 (ΦΕΚ 217 Α΄), όπως προστέθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 3204/ 2003 (ΦΕΚ Α΄ 296)

γ. του ν. 3252/2004 «Σύσταση Ένωσης Νοσηλευτών-Νοσηλευτριών Ελλάδος και άλλες διατάξεις» (Ε.Ν.Ε.) (ΦΕΚ Α΄ 132), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν. 3868/2010 (ΦΕΚ Α΄ 129), το άρθρο 53 του ν. 3918/2011 (ΦΕΚ Α΄ 31) και το άρθρο 25 του ν. 4272/2014 (ΦΕΚ Α΄ 145)

- δ. της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 3754/2009 (Α' 43) περί θέσπισης καθηκοντολογίου του νοσηλευτικού προσωπικού των νοσοκομείων και των λοιπών νοσηλευτικών ιδρυμάτων του Ε.Σ.Υ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 του ν.4999/2022 (ΦΕΚ Α' 225)
- ε. του άρθρου 32 και του άρθρου 70 παρ. 7 του ν.4999/2022 περί επαγγελματικών δικαιωμάτων των νοσηλευτών-τριών (ΦΕΚ Α' 225)
- στ. του άρθρου 3 του Π.Δ. 351/1989 «Καθορισμός Επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων των τμημάτων α) Νοσηλευτικής,... της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (ΦΕΚ Α' 159)
- ζ. του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Π.Δ. 63/2005 (Α'98)» και διατηρήθηκε σε ισχύ με τις διατάξεις της παρ.22 του άρθρου 119 του ν.4622/2019(Α' 133)
2. την παρ. β του άρθρου 20 του Π.Δ.121/2017«Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (ΦΕΚ Α' 148), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 81 του ν.4600/2019 (ΦΕΚ Α' 43) και ισχύει
3. το Π.Δ. 2/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α' 2)
4. το Π.Δ.79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α'131).
5. την αριθμ. Γ6/Γ.Π.οικ.92189/2018 Απόφαση του Αναπλ. Υπουργού Υγείας «Αρμοδιότητες-Καθήκοντα των Προϊσταμένων της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας των Νοσοκομείων και των λοιπών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του ΕΣΥ» (ΦΕΚ Β' 5622).
6. την αριθμ. Γ6/Γ.Π.οικ.45664/2022 Απόφαση της Αναπλ. Υπουργού Υγείας, «Καθηκοντολόγιο για τους Νοσηλευτές των Νοσοκομείων κλπ. Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του ΕΣΥ» (ΦΕΚ Β' 4262)
7. την αριθμ. 37310/2023 απόφαση «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Υγείας, Μάριο Θεμιστοκλέους» (Β' 4435)
8. το αριθμ. πρωτ. 136/19-1-2024 Υπόμνημα, το αριθμ. 1146/23-4-2024 έγγραφο της Ε.Ν.Ε. και το αριθμ. πρωτ. 1627/26-6-2024 επικαιροποιημένο Υπόμνημα της Ένωσης Νοσηλευτών-τριών Ελλάδος (Ε.Ν.Ε.) με θέμα: «Κώδικας Δεοντολογίας των Νοσηλευτών»
9. Την ανάγκη επικαιροποίησης του κανόνων δεοντολογίας που διέπουν το λειτούργημα των Νοσηλευτών-τριών

10. Την υπό στοιχεία Β1α/οικ.12731/29-2-2024 εισήγηση του Προϊστάμενου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών σύμφωνα με την οποία από την εν λόγω απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη στον τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας :

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Σκοπός του Κώδικα Δεοντολογίας Νοσηλευτών (ΚΔΝ)

1. Ο Κώδικας Δεοντολογίας Νοσηλευτών αποτελεί το σύνολο αρχών, αξιών και κανόνων, που διέπουν τη σχέση των νοσηλευτών /τριών με τους/τις λήπτες-τριες των υπηρεσιών υγείας και τους λοιπούς παρόχους υπηρεσιών υγείας, κατά την άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος.

2. Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι η καθιέρωση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων που διέπουν την άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος και διασφαλίζουν τη μέγιστη δυνατή απόδοσή του, με γνώμονα την αρχή της ισότητας, τα χρηστά ήθη και την επαγγελματική ευθύνη.

Άρθρο 2

Έννοιες, ορισμοί και πεδίο εφαρμογής του παρόντος

1. Οι νοσηλευτές/τριες είναι οι πάροχοι νοσηλευτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της βιοψυχοκοινωνικής φροντίδας του/της λήπτη-τριας και είτε μόνοι τους, είτε σε συνεργασία, είτε με την υποστήριξη του λοιπού προσωπικού, που εργάζεται υπό την επίβλεψή τους, στο πλαίσιο των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων και υπηρεσιακών καθηκόντων, εφαρμόζοντας επιστημονικά τεκμηριωμένες μεθόδους, σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, προσφέρουν ολοκληρωμένες, ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες και συνεισφέρουν στην ευημερία του κοινωνικού συνόλου, προάγοντας το αγαθό της δημόσιας υγείας.

2. Οι νοσηλευτές/τριες οφείλουν να αποτελούν υπόδειγμα έντιμου και άμεμπτου ατόμου σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής τους και στο πλαίσιο της γενικότερης κοινωνικής έκφρασης της προσωπικότητάς τους, προστατεύοντας το

κύρος του νοσηλευτικού επαγγέλματος. Πράττουν καθετί που επιβάλλει το καθήκον τους, σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, τις αρχές της Νοσηλευτικής Επιστήμης, τις αρχές της ηθικής, τις διατάξεις του παρόντος κώδικα και τις διατάξεις που αφορούν στην άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος.

3. Οι νοσηλευτές/τριες κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους οφείλουν να τηρούν την κείμενη νομοθεσία, να αποφεύγουν κάθε πράξη, λόγο ή έργο, που μπορούν να βλάψουν την τιμή και την αξιοπρέπεια των ιδίων, των συναδέλφων τους, άλλων επαγγελματιών υγείας, των ατόμων που φροντίζουν ή είναι υπό την επίβλεψή τους, καθώς και οτιδήποτε μπορεί να κλονίσει την πίστη του κοινωνικού συνόλου προς το νοσηλευτικό επάγγελμα.

4. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται κατά την άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος και την παροχή υπηρεσιών πρόληψης, προστασίας και προαγωγής της υγείας, θεραπείας και αποκατάστασης πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας παροχής υπηρεσιών υγείας στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. Εφαρμόζονται επίσης, ανεξάρτητα από τον τρόπο ή τη μορφή άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος, ατομικά, ομαδικά είτε με τη μορφή εταιρείας, είτε με σχέση εξηρημένης εργασίας, είτε ως ελεύθερο επάγγελμα.

Άρθρο 3

Η άσκηση της Νοσηλευτικής

1. Η Νοσηλευτική είναι λειτουργήμα που αποσκοπεί στην προαγωγή, τη διατήρηση και την αποκατάσταση της σωματικής, ψυχικής, πνευματικής και κοινωνικής υγείας, με προτεραιότητα το σεβασμό και την προστασία της ανθρώπινης ζωής, προσδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση του κάθε ατόμου ως ξεχωριστής και ενιαίας βιοψυχοκοινωνικής οντότητας,

2. Οι νοσηλευτές/τριες υιοθετούν μια ολιστική προσέγγιση κατά την παροχή υπηρεσιών υγείας σε άτομα, οικογένειες ή ομάδες ατόμων και τον γενικό πληθυσμό, με ευγένεια, κατανόηση και ενσυναίσθηση, με γνώμονα αφενός το συμφέρον του/της λήπτη-τριας υπηρεσιών υγείας, αφετέρου τη δική τους υγεία και ασφάλεια, σεβόμενοι τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, χωρίς διακρίσεις που συνδέονται με την ηλικία, το φύλο, το σεξουαλικό προσανατολισμό, τις κοινωνικές συνθήκες, την εθνότητα, την

εθνικότητα, τον πολιτισμό, το δικαίωμα της πίστης και του πολιτικού προσανατολισμού.

3. Οι νοσηλευτές/τριες λειτουργούν ως συνήγοροι του/της λήπτη-τριας υπηρεσιών υγείας ιδιαίτερα των ευάλωτων ατόμων και κοινωνικών ομάδων και μεριμνούν για τη δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος και για την κάλυψη των αναγκών υγείας, στο πλαίσιο του εφικτού, εντός των αρμοδιοτήτων τους.

4. Σε περίπτωση σύγκρουσης καθηκόντων, οι νοσηλευτές/τριες καλούνται να ενεργήσουν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα επιστημονικά κριτήρια και τις αξίες του επαγγέλματος, προτάσσοντας κατά κανόνα την προστασία της ανθρώπινης ζωής, της υγείας και της αξιοπρέπειας του ατόμου.

Άρθρο 4

Ηθική και Επιστημονική Ανεξαρτησία των Νοσηλευτών

1. Οι νοσηλευτές/τριες απολαμβάνουν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους επιστημονικής αυτονομίας και ελευθερίας της συνείδησης, ενώ παρέχουν τις υπηρεσίες τους με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

2. Οι νοσηλευτές/τριες ενεργούν με βάση την εκπαίδευση που έχουν λάβει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, την πείρα και τις δεξιότητες που αποκτούν κατά την άσκηση της νοσηλευτικής, της συνεχιζόμενης εκπαίδευσής τους και τους κανόνες της τεκμηριωμένης και βασισμένης σε ενδείξεις νοσηλευτικής επιστήμης.

3. Οι νοσηλευτές/τριες είναι υπεύθυνοι και υπόλογοι για τις πράξεις και τις παραλείψεις τους. Αν υποπέσουν σε σφάλματα οφείλουν να τα αναγνωρίζουν, να μην τα αποκρύπτουν και να ενεργούν άμεσα με σκοπό την ελαχιστοποίηση της πιθανής βλάβης που απορρέει από αυτά.

4. Οι νοσηλευτές/τριες ενεργούν σύμφωνα με τις επαγγελματικές αρχές και αξίες. Επικαλούμενοι τις ηθικές τους αρχές, έχουν δικαίωμα να απέχουν από νόμιμες νοσηλευτικές πράξεις στις οποίες αντιτίθεται συνειδησιακά, εκτός από τις περιπτώσεις όπου υπάρχει άμεσος κίνδυνος για την υγεία του ασθενούς, ιδιαίτερα όταν δεν υφίστανται εναλλακτικές επιλογές. Το δικαίωμα αυτό δεν πρέπει να ασκείται καταχρηστικά και χωρίς την έγκαιρη ενημέρωση της προϊσταμένης αρχής.

Άρθρο 5

Απόκτηση – Απώλεια της ιδιότητας του Νοσηλευτή

1. Η ιδιότητα του/της νοσηλευτή/τριας αποκτάται με την κτήση του αναγκαίου τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή την αναγνώριση, ακαδημαϊκή ή επαγγελματική, αντίστοιχου ημεδαπού ή αλλοδαπού τίτλου σπουδών με βάση την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, εθνική και ευρωπαϊκή. Προϋπόθεση για τη νόμιμη άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος αποτελεί η εγγραφή στα μητρώα της ΕΝΕ και η έκδοση της οικείας βεβαίωσης (πρώην άδειας) άσκησης του επαγγέλματος.

2. Το δικαίωμα νομίμου ασκήσεως του νοσηλευτικού επαγγέλματος χάνεται με την καθ' οιονδήποτε τρόπο οριστική παύση άσκησης του επαγγέλματος, με την ανάκληση της βεβαίωσης άσκησης ή την οριστική διαγραφή από τα μητρώα της ΕΝΕ στο πλαίσιο του πειθαρχικού ελέγχου.

Άρθρο 6

Η αξία του ατόμου

1. Οι νοσηλευτές/τριες αναγνωρίζουν την αξία κάθε ατόμου, ανεξάρτητα από την κοινωνική του προέλευση, το φύλο, την εθνικότητα, τη φυλή, την ηλικία, τις θρησκευτικές ή πολιτικές του πεποιθήσεις, το σεξουαλικό του προσανατολισμό ή την οικονομική του κατάσταση. Ενεργούν ως εγγυητές αμεροληψίας και παρέχουν με τρόπο ισότιμο υπηρεσίες στα άτομα που αναζητούν φροντίδα υγείας, ανάλογα με τις ανάγκες τους.

2. Οι νοσηλευτές/τριες σέβονται την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και την τιμή των ατόμων που φροντίζουν. Σε όλες τις βαθμίδες και τους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας λαμβάνουν κάθε μέτρο που προάγει το αίσθημα της προσωπικής ελευθερίας και την ελεύθερη βούληση του ατόμου. Σε περιπτώσεις προσωρινής αδυναμίας λήψης αυτόνομης απόφασης ή εκ των προτέρων έκφρασης των επιθυμιών ενός ατόμου για την υγεία του, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν, οι νοσηλευτές/τριες περιμένουν μέχρι το άτομο να είναι σε θέση να εκφράσει έγκυρα τη βούλησή του. Σε κάθε άλλη περίπτωση αδυναμίας λήψης αυτόνομης απόφασης, αναζητούν το νόμιμο εκπρόσωπο ή, ελλείψει αυτού, τους οικείους του ατόμου. Εξαιρέση αποτελούν οι επείγουσες καταστάσεις, όπου οι νοσηλευτές/τριες ενεργούν έχοντας ως προτεραιότητα την προστασία της ζωής και της υγείας του ατόμου.

3. Οι νοσηλευτές/τριες σέβονται το σύστημα αξιών καθώς και την πολιτισμική και τη θρησκευτική διαφορετικότητα των ατόμων που φροντίζουν, και προσπαθούν να προσαρμόσουν την παρεχόμενη φροντίδα κατάλληλα, στο μέτρο που οι ατομικές αξιακές επιλογές των ως άνω δεν διαταράσσουν τη δίκαιη λειτουργία του συστήματος υγείας, και δεν θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή και την υγεία όσων δεν είναι σε θέση να εκφράζουν αυτόνομα τη βούλησή τους.

4. Οι νοσηλευτές/τριες αναπτύσσουν σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης και σεβασμού με τον/την λήπτη-τρια, συμπεριφέρονται με σεβασμό και κατανόηση και σέβονται τις απόψεις του, την ιδιωτικότητα και την αξιοπρέπειά του. Οι νοσηλευτές/τριες δεν παρεμβαίνουν στην προσωπική και οικογενειακή ζωή των ατόμων που φροντίζουν, παρά μόνο στο μέτρο, στο βαθμό και στην έκταση που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική προσφορά των υπηρεσιών τους, εφόσον αυτό τους έχει επιτραπεί από τον/την λήπτη-τρια ή τους οικείους του, όταν ο ίδιος δεν είναι σε θέση να αποφασίζει για τον εαυτό του.

5. Οι νοσηλευτές/τριες δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται την εμπιστοσύνη των ληπτών, να χρησιμοποιούν τη θέση τους για τη σύναψη προσωπικών μη επαγγελματικών σχέσεων μαζί τους ή με τους οικείους τους, να ασκούν οικονομικές ή άλλες πιέσεις, να αποκαλύπτουν εμπιστευτικές πληροφορίες και να συστήνουν ή να παραπέμπουν τους/τις λήπτες-τριες σε θεραπείες, οι οποίες δεν είναι προς το συμφέρον τους.

6. Οι νοσηλευτές/τριες αναγνωρίζουν τις ανάγκες των ληπτών-τριών υπηρεσιών υγείας και τους εκπαιδεύουν, λαμβάνοντας υπόψη τις γνώσεις τους σε θέματα υγείας. Μεριμνούν για την κατάλληλη εκπαίδευση των ατόμων που φροντίζουν, ειδικά σε θέματα αυτοφροντίδας.

7. Οι νοσηλευτές/τριες μεριμνούν για την πρόληψη και διαχείριση του αισθήματος καθολικής οδύνης ασθενών με σοβαρή ή χρόνια και απειλητική για τη ζωή τους ασθένεια, καθώς και των οικείων τους. Ενημερώνουν για την ύπαρξη και διευκολύνουν την πρόσβαση των ασθενών σε εξειδικευμένες υπηρεσίες ανακουφιστικής φροντίδας για την ικανοποίηση των οργανικών, ψυχολογικών, κοινωνικών και πνευματικών αναγκών τους βάσει των αξιών, προτεραιοτήτων και προτιμήσεών τους σε όλη τη διάρκεια της πορείας με τη σοβαρή ασθένεια.

Άρθρο 7

Η ενημέρωση του/της λήπτη-τριας υπηρεσιών υγείας

1. Οι νοσηλευτές/τριες έχουν καθήκον ειλικρίνειας προς τον/την λήπτη-τρια. Οφείλουν να ενημερώνουν πλήρως και κατανοητά τον/την λήπτη-τρια, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες γλωσσικές ή άλλες ιδιαιτερότητες, για τα θέματα που αφορούν στην υγεία του, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις στις οποίες πρόκειται να υποβληθεί, έτσι ώστε ο τελευταίος να σχηματίζει πλήρη εικόνα της κατάστασής του και να προβαίνει σε ελεύθερες επιλογές.

2. Οι νοσηλευτές/τριες σέβονται την επιθυμία των ληπτών-τριών που επιλέγουν να μην ενημερωθούν.

3. Οι λήπτες-τριες υπηρεσιών υγείας δικαιούνται να ζητήσουν την ενημέρωση άλλου ή άλλων προσώπων, που οι ίδιοι υποδεικνύουν. Στις περιπτώσεις αυτές, οι νοσηλευτές/τριες υπενθυμίζουν τη διαθεσιμότητά τους για πλήρη ή μερική ενημέρωση εφόσον ο/η λήπτης-τρια το επιθυμεί. Η ενημέρωση τρίτων σχετικά με τα δεδομένα υγείας ενός ατόμου γίνεται μόνο μετά από δική του συναίνεση.

4. Αν οι λήπτες-τριες δεν έχουν πλήρη ικανότητα να συναινέσουν για την εκτέλεση νοσηλευτικής πράξης, οι νοσηλευτές/τριες τους ενημερώνουν στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, η δε γνώμη τους λαμβάνεται υπόψη ανάλογα με την ικανότητά τους να κατανοούν, να επεξεργάζονται και να λαμβάνουν αποφάσεις για το συγκεκριμένο θέμα. Σε κάθε περίπτωση είναι σημαντικό να επιδιώκεται η εκούσια συμμετοχή και συνεργασία των ατόμων αυτών, κατά την εφαρμογή των νοσηλευτικών πράξεων.

5. Σε κάθε περίπτωση οι νοσηλευτές/τριες, μέσω της ενημέρωσης, προσπαθούν να εξασφαλίσουν την εκούσια συμμετοχή, σύμπραξη και συνεργασία του/της λήπτη-τριας, και ιδίως εκείνου που κατανοεί την κατάσταση της υγείας του, το περιεχόμενο της νοσηλευτικής πράξης, τους κινδύνους, τις συνέπειες και τα αποτελέσματα. Η συναίνεση δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα πλάνης, απάτης ή απειλής ή να έρχεται σε αντίθεση με τα χρηστά ήθη.

6. Εξαίρεση από την υποχρέωση ενημέρωσης αποτελούν οι επείγουσες περιπτώσεις όπου η ζωή ή η υγεία του ατόμου τίθενται σε άμεσο κίνδυνο.

Άρθρο 8

Ιδιωτικότητα και απόρρητο

1. Οι νοσηλευτές/τριες τηρούν απόλυτη εχεμύθεια για οποιοδήποτε στοιχείο υποπίπτει στην αντίληψή τους ή τους αποκαλύπτει ο/η λήπτης-τρια των υπηρεσιών υγείας ή τρίτοι, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους και μεριμνούν για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των ατόμων που φροντίζουν, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διαθεσιμότητα και την ακεραιότητα των προσωπικών δεδομένων που χειρίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Προστατεύουν τη χρήση και την εμπιστευτικότητα των γενετικών δεδομένων και των τεχνολογιών που σχετίζονται με το ανθρώπινο γονιδίωμα.

2. Η υποχρέωση τήρησης του απορρήτου αίρεται στις περιπτώσεις που:

α) συναινεί σε αυτό έγκυρα το πρόσωπο στο οποίο αφορά. Η συναίνεση θα πρέπει να παρέχεται μόνον μετά από πλήρη, σαφή και κατανοητή ενημέρωση και εφόσον ο/η λήπτης-τρια διατηρεί την ικανότητα για συναίνεση. Αν είναι ανήλικος, η συναίνεση δίδεται από αυτούς που ασκούν τη γονική μέριμνα, ενώ αν δεν διαθέτει ικανότητα συναίνεσης, η συναίνεση δίδεται από τον δικαστικό συμπαραστάτη ή τους οικείους του/της λήπτη-τριας,

β) προβλέπεται η άρση του απορρήτου από τον νόμο,

γ) οι νοσηλευτές/τριες αποβλέπουν στη διαφύλαξη έννομου ή άλλου δικαιολογημένου ουσιώδους συμφέροντος, του δημοσίου, των ιδίων ή τρίτου που δεν μπορεί με άλλον τρόπο να προστατευθεί.

3. Η υποχρέωση διαφύλαξης του απορρήτου ισχύει και μετά την με οποιονδήποτε τρόπο, παύση ή λήξη της άσκησης του νοσηλευτικού λειτουργήματος, ή μετά τον θάνατο του/της λήπτη-τριας των υπηρεσιών υγείας.

4. Οι νοσηλευτές/τριες, αναλόγως του φορέα απασχόλησης και των οικείων εσωτερικών κανονισμών, τηρούν με συνέπεια νοσηλευτικό αρχείο, το οποίο περιέχει τα δεδομένα που συνδέονται με την ασθένεια, την υγεία και τη νοσηλεία των ληπτών υπηρεσιών υγείας. Το αρχείο φυλάσσεται σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή, ώστε να διασφαλίζεται το απόρρητο και η προστασία των προσωπικών δεδομένων. Το δικαίωμα πρόσβασης των ληπτών-τριών υπηρεσιών υγείας στα προσωπικά τους δεδομένα και λήψης αντιγράφων του φακέλου, ασκείται ανεμπόδιστα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Στην περίπτωση επιστημονικών δημοσιεύσεων οι νοσηλευτές/τριες λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε να μην γνωστοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο η ταυτότητα του/της λήπτη-τριας, στον οποίο αφορούν τα δεδομένα. Ειδικότερα, οι νοσηλευτές/τριες δεν αποκαλύπτουν στοιχεία που υποδεικνύουν ή μπορούν να οδηγήσουν στην εξακρίβωση της ταυτότητας του/της λήπτη-τριας, εκτός αν παρέχεται ειδική έγγραφη προς τούτο συναίνεσή του.

Άρθρο 9

Επείγουσες καταστάσεις

1. Οι νοσηλευτές/τριες χωρίς καθυστέρηση παρέχουν τις υπηρεσίες τους εντός και εκτός του επαγγελματικού τους χώρου, για την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών, ακόμα και όταν τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους κρίνονται ανεπαρκή, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική τους ασφάλεια και τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών επιλογών για τη φροντίδα του ατόμου.

2. Σε περίπτωση μαζικής καταστροφής ή διαχείρισης κρίσεων, οι νοσηλευτές/τριες παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο μέτρο του δυνατού, ανεξαρτήτως της ένταξής τους σε σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.

Άρθρο 10

Η σχέση με τους ιατρούς

1. Οι νοσηλευτές/τριες συνεργάζονται αρμονικά με τους ιατρούς, ακολουθώντας με ακρίβεια τις ιατρικές οδηγίες, διατηρώντας συγχρόνως την επιστημονική τους ανεξαρτησία και την ιδιότητά τους ως ισότιμου μέλους της θεραπευτικής ομάδας, εντός των ορίων των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων, εφαρμόζοντας απαρέγκλιτα τους κανόνες της νοσηλευτικής επιστήμης και τέχνης, με γνώμονα το συμφέρον του/της λήπτη-τριας υπηρεσιών υγείας και την εύρυθμη λειτουργία του φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας.

2. Οι νοσηλευτές/τριες απέχουν από επικρίσεις ή αποδοκιμασίες του έργου των ιατρών, διατηρώντας την υποχρέωση να αναφέρουν τυχόν προφανή σφάλματα που υποπίπτουν στην αντίληψή τους κατά την παροχή φροντίδας σε λήπτες-τριες υπηρεσιών υγείας.

Άρθρο 11

Η σχέση με τους/τις συναδέλφους νοσηλευτές/τριες

1. Οι νοσηλευτές/τριες, στο πλαίσιο της καλώς εννοούμενης συναδελφικής αλληλεγγύης και παραμερίζοντας κάθε τυχόν διαφορά, διατηρούν καλές σχέσεις και συνεργάζονται αρμονικά με όλους τους συναδέλφους τους, σεβόμενοι τη διαφορετική τους άποψη σε επαγγελματικά και επιστημονικά θέματα, ενώ επικοινωνούν αποτελεσματικά μαζί τους, με σκοπό τη βελτιστοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς όφελος των ληπτών. Σέβονται την ιεραρχία, διατηρώντας την επιστημονική τους ανεξαρτησία και την ιδιότητα του ισότιμου μέλους της θεραπευτικής ομάδας.

2. Οι νοσηλευτές/τριες απαγορεύεται να επικρίνουν δημοσίως τους συναδέλφους τους, να τους σχολιάζουν με κακόβουλο τρόπο και να υπαινίσσονται οποιαδήποτε υπεροχή έναντι αυτών, αδιαφόρως και ανεξαρτήτως των ετών εργασιακής εμπειρίας, του οικονομικού επιπέδου, της ιεραρχικής διαφοράς ή της διαφοροποίησης των τίτλων σπουδών.

3. Η επίλυση επαγγελματικών ή υπηρεσιακών διαφοριών μεταξύ νοσηλευτών/τριών πρέπει να γίνεται με διάθεση συνεννόησης, ενώ δεν επιτρέπεται να δημοσιοποιούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο εξωδικαστικές επαγγελματικές και επιστημονικές διαφορές.

4. Η προσφυγή των νοσηλευτών/τριών στα αρμόδια επαγγελματικά και ελεγκτικά όργανα σχετικά με θέματα αντιδεοντολογικής συμπεριφοράς, παράνομης ή πλημμελούς άσκησης των νοσηλευτικών καθηκόντων από συναδέλφους ή για εν γένει συμπεριφορές που βλάπτουν την αξιοπιστία του επαγγέλματος, δεν αποτελεί παράβαση του καθήκοντος συναδελφικότητας.

Άρθρο 12

Η σχέση με τα άλλα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας

και το λοιπό προσωπικό

1. Οι νοσηλευτές/τριες διατηρούν καλές σχέσεις και συνεργάζονται αρμονικά με τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας, τους εργαζόμενους στη διοικητική και τεχνική υπηρεσία, τους φροντιστές, τους εξωτερικούς συνεργάτες, κ.λ.π., στο πλαίσιο

σεβασμού των οικείων επαγγελματικών δικαιωμάτων εκάστου κλάδου απασχολουμένων.

2. Οι νοσηλευτές/τριες που αναθέτουν καθήκοντα σε βοηθούς νοσηλευτών ή άλλο προσωπικό που τελεί υπό την ευθύνη τους, ελέγχουν την ικανότητα ανταπόκρισής τους σε αυτά. Στην περίπτωση αυτή δίδουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τον/την λήπτη-τρια υπηρεσιών υγείας και τη συγκεκριμένη διαδικασία, ενώ παραμένουν υπεύθυνοι για τη διαχείριση της παρεχόμενης φροντίδας.

Άρθρο 13

Η Δια Βίου Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση

1. Οι νοσηλευτές/τριες φροντίζουν για τη συνεχιζόμενη επιστημονική τους κατάρτιση και ενημέρωση για τις εξελίξεις στο χώρο της επιστήμης τους αξιοποιώντας ευκαιρίες επιμόρφωσης, με σκοπό τη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας υγείας. Οι νοσηλευτές/τριες αξιολογούν τις ικανότητές τους ως προς την άσκηση των καθηκόντων τους, ώστε να προστατεύεται η υγεία και η ασφάλεια των ατόμων που φροντίζουν, ειδικά αν συντρέχουν σωματικά ή ψυχολογικά αίτια που επηρεάζουν αρνητικά αυτές τις ικανότητες.

2. Οι νοσηλευτές/τριες ενημερώνονται και εκπαιδεύονται ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία για την παροχή ισότιμης, ποιοτικής, ασφαλούς νοσηλευτικής φροντίδας, που σέβεται τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Επιδιώκουν την αξιοποίηση της διαθέσιμης τεχνολογίας και την προαγωγή της προσανατολισμένης στους/στις λήπτες-τριες υπηρεσιών υγείας τεχνολογικής έρευνας.

Άρθρο 14

Ο ρόλος των νοσηλευτών/τριών στην εκπαιδευτική διαδικασία

1. Οι νοσηλευτές/τριες συμβάλλουν στην εκπαίδευση φοιτητών/τριών νοσηλευτικής, ειδικευόμενων νοσηλευτών/τριών, καταρτιζομένων βοηθών νοσηλευτών και άλλων επαγγελματιών υγείας. Ειδικότερα μοιράζονται τις γνώσεις και την εμπειρία τους με συναδέλφους και άλλους επαγγελματίες υγείας και πρόνοιας, ενώ παράλληλα εποπτεύουν και εκπαιδεύουν τους νεοεισερχόμενους νοσηλευτές/τριες, τους ειδικευόμενους και τους φοιτητές νοσηλευτικής στο πλαίσιο

της δικής τους επαγγελματικής επάρκειας, μεριμνώντας συγχρόνως για την ασφάλεια και την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας που παρέχουν.

2. Οι νοσηλευτές/τριες επιδιώκουν να αναπτύξουν τις διδακτικές τους ικανότητες και να τεκμηριώνουν την διδακτική τους επάρκεια, όταν είναι υπεύθυνοι για την εκπαίδευση συναδέλφων τους.

Άρθρο 15

Επιστημονικά προγράμματα – Έρευνα – Νέες Μέθοδοι

1. Οι νοσηλευτές/τριες δύνανται να συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα, σύμφωνα με τους κανόνες εκτέλεσής τους, εφόσον αυτά διεξάγονται ελεύθερα, με σεβασμό στον άνθρωπο και την αξιοπρέπειά του, στο πλαίσιο των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες υγείας.

2. Οι νοσηλευτές/τριες που συμμετέχουν σε ερευνητικές διαδικασίες λειτουργούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις αρχές ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας. Ειδικότερα μεριμνούν :

α) για την τήρηση του απορρήτου,

β) για την ελεύθερη συναίνεση των δυνητικών συμμετεχόντων ή των εκπροσώπων αυτών, καθιστώντας σαφές το μέγεθος πιθανών κινδύνων, ενημερώνοντας ότι η συμμετοχή είναι εθελοντική, ότι δεν υπάρχουν δυσμενείς επιπτώσεις σε περίπτωση άρνησης συμμετοχής στη μελέτη ή αποχώρησης από αυτήν,

γ) για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των ευάλωτων ατόμων ή κοινωνικών ομάδων.

Η έρευνα σε άτομα τα οποία δεν διαθέτουν ικανότητα συναίνεσης επιτρέπεται μόνον εφόσον τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να οδηγήσουν σε άμεσο όφελος της υγείας του ατόμου και δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί έρευνα αντίστοιχης αποτελεσματικότητας σε άτομα τα οποία διαθέτουν ικανότητα συναίνεσης. Για τη συμμετοχή του ατόμου στη μελέτη θα πρέπει να συναινεί ο εκπρόσωπός του, εφόσον δεν υπάρχουν γραπτές, προγενέστερες οδηγίες από τον χρήστη υπηρεσιών υγείας, και το ίδιο το άτομο να μην αντιτίθεται σε αυτή με οποιονδήποτε τρόπο.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί έρευνα, το ερευνητικό πρωτόκολλο εγκρίνεται προηγουμένως από τα αρμόδια όργανα. Οι νοσηλευτές/τριες εφαρμόζουν το θεμελιώδη κανόνα ότι η πιθανή διαγνωστική ή θεραπευτική αξία, προς όφελος

του/της λήπτη-τριας υπηρεσιών υγείας, έχει προτεραιότητα έναντι της επιστημονικής γνώσης, που ενδεχομένως να προκύψει.

3. Οποιαδήποτε νοσηλευτική μέθοδος δεν διδάσκεται ή δεν εφαρμόζεται διεθνώς, χαρακτηρίζεται ως πειραματική και επιτρέπεται η εφαρμογή της μόνο ύστερα από την αναγνώριση και τη θεσμική κατοχύρωσή της.

4. Οι νοσηλευτές/τριες δεν επιτρέπεται να εφαρμόζουν νέες νοσηλευτικές μεθόδους αγνώστων συνεπειών, χωρίς την αυστηρή εφαρμογή των κανόνων που διέπουν το σχεδιασμό και την εφαρμογή κλινικών μελετών.

Άρθρο 16

Η άσκηση της Νοσηλευτικής ως ελεύθερου επαγγέλματος

1. Η νοσηλευτική δύναται να ασκείται και υπό την μορφή του ελεύθερου επαγγέλματος με βάση το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τηρουμένων εις το ακέραιο των διατάξεων του παρόντος.

2. Οι νοσηλευτές/τριες - ελεύθεροι επαγγελματίες συμμορφώνονται με το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, που διέπει τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας ιδιωτικού χώρου παροχής νοσηλευτικών υπηρεσιών (νοσηλευτηρίου), παροχής νοσηλευτικών υπηρεσιών κατ' οίκον, τηλε-νοσηλευτικής, κοστολόγησης νοσηλευτικών πράξεων και σύναψης συμβατικού δεσμού με δημόσιους και ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς (ΕΟΠΥΥ κ.ά.).

Άρθρο 17

Διαφήμιση

1. Οι νοσηλευτές/τριες δύνανται να εμφανίζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έντυπα, ραδιοτηλεοπτικά, ηλεκτρονικά, κοινωνικής δικτύωσης κ.ά., με αποκλειστικό σκοπό την ενημέρωση του κοινού σε θέματα του γνωστικού τους αντικειμένου, βασίζοντας την ενημέρωση σε στοιχεία επιστημονικώς τεκμηριωμένα και διεθνώς παραδεδεγμένα. Η εμφάνισή τους πρέπει να συνάδει με τις διατάξεις του παρόντος και οι ίδιοι μεριμνούν ώστε να μη δημοσιοποιούνται τα στοιχεία επικοινωνίας τους.

2. Σε περίπτωση δημόσιας παρουσίας νοσηλευτών/τριών για θέματα υγείας, αυτοί διασφαλίζουν ότι η προβολή τους αυτή είναι επιστημονική και ενημερωτική σε

θέματα που άπτονται μόνο της νοσηλευτικής επιστήμης και δεν προβάλλουν συγκριτικά τον εαυτό τους με σκοπό να προταχθούν άλλων συναδέλφων τους.

3. Απαγορεύεται η ανάρτηση σε δημόσιο χώρο διαφημιστικών πινακίδων ή επιγραφών, η διανομή φυλλαδίων, αγγελιών, δημοσιευμάτων ή οποιασδήποτε φύσης διαφημιστικών εντύπων ή άλλων ανακοινώσεων στον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο.

4. Απαγορεύεται η εντοίχιση επιγραφών ή πινακίδων με εμπορικό ή κερδοσκοπικό περιεχόμενο ή περιεχόμενο που παραπέμπει σε σύγκριση με άλλους συναδέλφους τους. Απαγορεύεται η ανάρτηση πινακίδων σε εξώστες, παράθυρα ή άλλα σημεία εκτός του χώρου που ορίζει η επαγγελματική εγκατάσταση των νοσηλευτών/τριών.

5. Οποιαδήποτε επιτρεπόμενη παροχή πληροφοριών δεν πρέπει, σε καμία περίπτωση, να οδηγεί σε κατάχρηση της εμπιστοσύνης των ληπτών και σε εκμετάλλευση της έλλειψης ειδικών γνώσεων από πλευράς του κοινού.

6. Δεν συνιστούν ανεπίτρεπτη διαφήμιση:

α) οι δημόσιες ανακοινώσεις για νοσηλευτικά θέματα και γενικώς υγειονομικά καθώς και κοινωνικά θέματα, εφόσον γίνονται με γνώμονα την ενημέρωση των συναδέλφων επαγγελματιών υγείας ή της κοινής γνώμης,

β) η συμμετοχή σε δημόσιες συζητήσεις, στο γραπτό ή ηλεκτρονικό τύπο, με σκοπό την ενημέρωση της κοινής γνώμης γύρω από θέματα αρμοδιότητας ή ειδικότητας των νοσηλευτών ή του πεδίου ευθύνης τους, επίκαιρα ή μη, που την απασχολούν, εφόσον βεβαίως τηρούνται οι αρχές της αβρότητας, της έντιμης εκφοράς κρίσεων και επιχειρημάτων και του σεβασμού της άλλης άποψης, που διατυπώνεται με τους ίδιους κανόνες.

7. Η ενημέρωση του κοινού από τους νοσηλευτές/τριες πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικά σε στοιχεία απόλυτα τεκμηριωμένα και διεθνώς παραδεκτά. Η παρουσία των νοσηλευτών/τριών πρέπει να περιορίζεται στα αναγκαία για την ενημέρωση πλαίσια και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υποκρύπτεται σκοπός διαφήμισης.

8. Οι νοσηλευτές/τριες δεν επιτρέπεται να επικαλούνται τίτλους σπουδών ή ειδίκευσης που δεν χαίρουν ακαδημαϊκής ή επαγγελματικής ή εν γένει θεσμικής αναγνώρισης και κατοχύρωσης στην ημεδαπή.

9. Δεν επιτρέπεται η δια των Μ.Μ.Ε. έκφραση απόψεων για θέματα υγείας, που μπορούν να προκαλέσουν σύγχυση ή παραπλάνηση του κοινωνικού συνόλου.

10. Δεν επιτρέπεται η δημοσίευση οπτικοακουστικού υλικού με λήπτες-τριες υπηρεσιών υγείας, η οποία αποβλέπει σε άμεση ή έμμεση διαφήμιση. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτό το υλικό είναι υποστηρικτικό έρευνας και προβολής της σε συνέδρια ή δημοσιεύσεις, εφ' όσον υπάρχει η έγγραφη συναίνεση του/της λήπτη-τριας ή των νόμιμων εκπροσώπων του/της ή όταν καλύπτονται επιμελώς στοιχεία που δηλώνουν την ταυτότητά του/της.

11. Δεν επιτρέπεται η προβολή μέσω εκπτώσεων ή προσφορών στις παρεχόμενες υπηρεσίες, μεμονωμένα ή σε συνεργασία με διαδικτυακούς φορείς ή στο πλαίσιο εκδηλώσεων (πολιτιστικών, αθλητικών κ.ά.).

12. Απαγορεύεται κάθε προβολή σε τηλεοπτικούς ή ραδιοφωνικούς σταθμούς με διαφημιστικά σποτ.

Άρθρο 18

Η παρουσία των Νοσηλευτών/τριών στο Διαδίκτυο

1. Οι νοσηλευτές/τριες δύνανται να διατηρούν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, στην οποία μπορεί να εμφανίζονται οι αναγνωρισμένοι στην Ελλάδα ακαδημαϊκοί τίτλοι σπουδών (προπτυχιακός, μεταπτυχιακός, διδακτορικός, μεταδιδακτορικός) και επαγγελματικοί τίτλοι (π.χ. ειδικότητα, εξειδίκευση) καθώς και αυτοί της δια βίου εκπαίδευσης που προέρχονται από Α.Ε.Ι., από την ΕΝΕ, το ΕΚΔΔΑ κ.ά. κατά νόμον αρμόδιους φορείς.

2. Όταν οι νοσηλευτές/τριες παρέχουν επαγγελματική πληροφόρηση/ ενημέρωση μέσω του διαδικτύου πρέπει να επιδεικνύουν ειλικρίνεια, εντιμότητα, αμεροληψία, ανιδιοτέλεια, αξιοπρέπεια και σεβασμό στην ακεραιότητα του επαγγέλματος και να εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες είναι βασισμένες στην πρόσφατη βιβλιογραφία, αντικειμενικές, ακριβείς και κατανοητές και ότι σε καμία περίπτωση δεν παραπλανούν, ούτε προκαλούν σύγχυση στο κοινό.

3. Απαγορεύεται στους/στις νοσηλευτές/τριες να αναφέρονται σε λήπτες-τριες υπηρεσιών υγείας, προβεβλημένους και διάσημους ή μη, να προβάλλουν φωτογραφίες, να επικαλούνται αριθμό περιστατικών, να προβάλλουν υλικά, τεχνικές, εμπορικές εταιρείες, να προβαίνουν σε άμεση ή έμμεση συγκριτική εκτίμηση προσόντων, πτυχίων και υπηρεσιών.

4. Η ιστοσελίδα μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις συμβάσεις ή την με οποιονδήποτε τρόπο συνεργασία των νοσηλευτών με Φορείς του Δημοσίου.

5. Η ονομασία της ιστοσελίδας ή της ηλεκτρονικής τους διεύθυνσης πρέπει να συνάδει με την επαγγελματική τους ευπρέπεια και αξιοπρέπεια και να ανταποκρίνεται στις πραγματικά παρεχόμενες υπηρεσίες.

6. Όλα όσα αναφέρονται στο άρθρο 17 ισχύουν και στην παρουσία των νοσηλευτών στο διαδίκτυο.

Άρθρο 19

Η αμοιβή των Νοσηλευτών/τριών

1. Οι νοσηλευτές/τριες παρέχουν τις υπηρεσίες τους με αμοιβή και χειρίζονται το θέμα αυτό με λεπτότητα, διακριτικότητα και χωρίς πρόθεση εκμετάλλευσης του/της λήπτη-τριας, απέχοντας από κάθε ενέργεια ή απαίτηση, η οποία μπορεί να δικαιολογήσει μομφή εναντίον τους για κερδοσκοπία ή αισχροκέρδεια. Η διεκδίκηση της νόμιμης αμοιβής διενεργείται με κάθε νόμιμο τρόπο.

2. Οι νοσηλευτές/τριες παρέχουν τις υπηρεσίες χωρίς να υποτιμούν την αξία τους και να διαδίδουν με οποιοδήποτε τρόπο ή με οποιοδήποτε μέσο ότι δέχονται αμοιβή κατώτερη από αυτή που ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις που διέπουν τις συμβάσεις με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

3. Οι νοσηλευτές/τριες δύνανται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους χωρίς αμοιβή ή με μειωμένη αμοιβή σε ειδικές κατηγορίες ευάλωτων ομάδων πολιτών.

4. Οι νοσηλευτές/τριες δύνανται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους χωρίς αμοιβή στους συναδέλφους τους, καθώς και στους φοιτητές των Τμημάτων Νοσηλευτικής των Πανεπιστημίων, που δεν έχουν ασφαλιστική κάλυψη.

5. Οι νοσηλευτές ως ελεύθεροι επαγγελματίες έχουν δικαίωμα να καθορίσουν το ύψος της αμοιβής τους, αναλόγως των συνθηκών εκάστης περιστάσεως και στο πλαίσιο των παρ. 1, 2 και 9 του παρόντος.

6. Οι νοσηλευτές/τριες που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο δημόσιο τομέα ή σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης απαγορεύεται να αξιώνουν, να συμφωνούν ή να εισπράττουν από τον/την λήπτη-τρια οποιοδήποτε οικονομικό αντάλλαγμα ή άλλο ωφέλημα οποιασδήποτε φύσης ή να δέχονται υπόσχεση τούτου,

πέρα από τη μηνιαία ή άλλη αποζημίωση ή αμοιβή τους, όπως ορίζονται στο νόμο ή στη σύμβασή τους.

7. Απαγορεύεται κάθε διανομή της αμοιβής των νοσηλευτών/τριών, εκχώρηση μέρους της, ή παροχή ποσοστών προς γιατρούς ή άλλους μεσάζοντες για την αύξηση της πελατείας τους.

8. Απαγορεύεται στους δημόσιους λειτουργούς νοσηλευτές/τριες, η καθ' οιονδήποτε τρόπο προσέλκυση πελατείας προς ίδιον όφελος ή όφελος τρίτου.

9. Οποιαδήποτε συστηματική και εσκεμμένη μείωση τιμών εκ μέρους των νοσηλευτών, όπου ισχύει κοστολόγηση νοσηλευτικών πράξεων, θεωρείται ως πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού και ελλείψεως σεβασμού προς την αξιοπρέπεια του επαγγέλματος και τα πραγματικά συμφέροντα της κοινωνίας.

Άρθρο 20

Η σχέση των Νοσηλευτών/τριών με τις Δημόσιες Αρχές

1. Οι νοσηλευτές/τριες συνεργάζονται με τις Δημόσιες Αρχές και τις υπηρεσίες αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και λοιπών Υπουργείων (π.χ. Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ.λ.π.) με σκοπό την προαγωγή του νοσηλευτικού επαγγέλματος και του αγαθού της δημόσιας υγείας, ακολουθώντας τους κανόνες της επιστήμης και της κείμενης νομοθεσίας.

2. Οι νοσηλευτές/τριες συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας και τους συμβατικούς όρους τυχόν σύμβασης που τους συνδέει με ασφαλιστικό φορέα.

3. Οι νοσηλευτές/τριες οφείλουν να γνωρίζουν πλήρως τους νόμους και κανονισμούς που διέπουν την άσκηση του επαγγέλματός τους.

Άρθρο 21

Η σχέση των Νοσηλευτών/τριών με την ΕΝΕ

1. Οι νοσηλευτές/τριες ως μέλη της ΕΝΕ οφείλουν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή την ιδιότητά τους.

2. Οι νοσηλευτές/τριες υποχρεούνται να εγγραφούν ως μέλη του Περιφερειακού Τμήματος (Π.Τ.) της ΕΝΕ στην Περιφέρεια των οποίων έχουν την επαγγελματική τους εγκατάσταση.

3. Οι νοσηλευτές/τριες οφείλουν να συμμετέχουν στην εκλογική διαδικασία των οργάνων διοίκησης της ΕΝΕ σε Κεντρικό και Περιφερειακό επίπεδο.

4. Οι νοσηλευτές/τριες οφείλουν να προσέρχονται στις γενικές συνελεύσεις και να συμβάλλουν με τις γνώσεις και τον ζήλο τους στην προαγωγή και ολοκλήρωση των σκοπών της ΕΝΕ, να εκπληρώνουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις τακτικά και έγκαιρα, καθώς και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων της ΕΝΕ που είναι δεσμευτικές για το σύνολο των μελών της.

5. Οι νοσηλευτές/τριες οφείλουν γενικά να πράττουν καθετί που επιβάλλουν οι διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντος καταστατικού της ΕΝΕ, καθώς και το σύνολο των διατάξεων που διαμορφώνουν το νομικό πλαίσιο άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος.

6. Οι νοσηλευτές/τριες οφείλουν να ενεργούν καθετί αναγκαίο για την αποτροπή της παράνομης άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος, ενημερώνοντας τις αρμόδιες αρχές και τα θεσμοθετημένα όργανα της ΕΝΕ, κάθε φορά που υποπίπτει στην αντίληψή τους περίπτωση αντιποίησης του επαγγέλματος. Απαγορεύεται η συγκάλυψη με τον τίτλο του νοσηλευτή/νοσηλεύτριας ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, η προστασία προσώπων που σκοπό έχουν την παράνομη άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος καθώς και η οποιαδήποτε συνεργασία ή σύμπραξη με τέτοια άτομα.

Άρθρο 22

Διαχείριση περιστατικών βίας

1. Οι νοσηλευτές/τριες καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την πρόληψη, την αναγνώριση, την καταγραφή και την ελαχιστοποίηση κάθε μορφής βίας. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους αντιμετωπίζουν με ψυχραιμία και κατανόηση περιπτώσεις δύστροπων ή εριστικών συμπεριφορών, αποφεύγοντας εντάσεις ή διαπληκτισμούς και, εφόσον χρειαστεί, αφενός ζητούν τη συνδρομή των αρμόδιων αρχών και οργάνων αφετέρου συνεργάζονται μαζί τους.

2. Όταν υποψιάζονται ότι το άτομο που φροντίζουν υφίσταται οποιασδήποτε μορφής βία, παρενόχληση ή εκφοβισμό : α) αξιολογούν τον κίνδυνο, β) μεριμνούν στο μέτρο του δυνατού για την προστασία του, παρέχοντάς του την κατάλληλη περίθαλψη και την απαραίτητη συναισθηματική στήριξη, γ) παραπέμπουν στον ειδικό επαγγελματία υγείας ή στις αρχές σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, δ) καταθέτουν ως εμπειρογνώμονες στο δικαστήριο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον κληθούν.

Άρθρο 23

Παιδί και Οικογένεια

Στο πλαίσιο της διασφάλισης της οικογενειοκεντρικής προσέγγισης, οι νοσηλευτές/τριες διευκολύνουν την επικοινωνία του ανηλίκου με τους γονείς ή κηδεμόνες του και παροτρύνουν τους τελευταίους να είναι παρόντες κατά τη διενέργεια ιατρικών ή νοσηλευτικών πράξεων, στο μέτρο που αυτό δεν εμποδίζει την εκτέλεσή τους. Η διενέργεια των πράξεων αυτών είναι δυνατή κατόπιν συναίνεσης των νόμιμων κατά περίπτωση εκπροσώπων του ανηλίκου, εκτός από τις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Η γνώμη του ανηλίκου θα λαμβάνεται υπόψη ως αυξανόμενος καθοριστικός παράγοντας σε αναλογία με την ηλικία και τον βαθμό ωριμότητάς του. Ιδιαίτερα σε περιπτώσεις πιθανής κακοποίησης ή για θέματα ψυχικής υγείας, οι νοσηλευτές/τριες διασφαλίζουν τη δυνατότητα του ανηλίκου να συνομιλεί κατ' ιδίαν με αυτούς.

Άρθρο 24

Φροντίδα Ψυχικής Υγείας

Οι νοσηλευτές/τριες σέβονται την προσωπικότητα του ατόμου με ψυχική νόσο και λαμβάνουν υπόψη τη βούλησή του στις περιπτώσεις εκείνες, που είναι σε θέση να την εκφράσει. Συμπεριφέρονται σε όλα τα άτομα, που προστρέχουν εκούσια ή ακούσια, την υποστήριξή τους με ισότιμο τρόπο και κατ' εφαρμογή των αναγνωρισμένων μεθόδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, ανεξάρτητα από τα ειδικότερα χαρακτηριστικά τους.

Μεριμνούν για τον σεβασμό της αξιοπρέπειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και την τήρηση του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές.

Προσδιορίζουν διαπροσωπικές, κοινωνικοπολιτισμικές, πνευματικές περιστάσεις ή γεγονότα που έχουν μια επίδραση στην ψυχική ή συναισθηματική υγεία του ατόμου, της οικογένειας ή της ομάδας, όπως και σε άλλες πτυχές της θεραπευτικής επεξεργασίας και συνεργάζονται αρμονικά με τους άλλους επαγγελματίες υγείας στα πλαίσια της θεραπευτικής ομάδας ως ισότιμα μέλη.

Άρθρο 25

ΠΦΥ - Δημόσια Υγεία/Κοινωνική Νοσηλευτική

Οι νοσηλευτές/τριες οφείλουν να παρέχουν ποιοτική και αποτελεσματική φροντίδα σε όλο το φάσμα των υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην Κοινότητα. Με γνώμονα τη διασφάλιση της ποιότητας και ασφάλειας των παρεχόμενων υπηρεσιών, την προστασία και προαγωγή της υγείας του πληθυσμού και την πρόληψη της νόσου, όπως και της συνεχιζόμενης φροντίδας υγείας, συνεργάζονται ομαλά με την ομάδα υγείας στο πλαίσιο του πολυτομεακού-διεπιστημονικού χαρακτήρα της προστασίας της δημόσιας υγείας.

Άρθρο 26

Φροντίδα στο τέλος της ζωής

Οι νοσηλευτές/τριες σέβονται τις πεποιθήσεις και τις αξίες του ασθενούς, που δίνουν νόημα στη ζωή του, ιδιαίτερα όταν αυτός βρίσκεται σε τελικό στάδιο ανίατης νόσου, ακόμα και αν αδυνατεί να τις εκφράσει. Σε τέτοια περίπτωση, η νοσηλευτική φροντίδα μπορεί να περιορίζεται στην ανακούφιση των ψυχοσωματικών πόνων του ασθενή και τη διατήρηση της αξιοπρέπειάς του σύμφωνα με την ελεύθερη βούλησή του. Οι νοσηλευτές/τριες ασκούν ενεργό ρόλο στην αναγνώριση των ασθενών που βρίσκονται κοντά στο θάνατο και προσφέρουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, κάθε δυνατή υποστήριξη σε αυτούς και τους οικείους τους. Οι νοσηλευτές/τριες ενθαρρύνουν τους εν λόγω ασθενείς να εκφράσουν τις επιθυμίες τους στο τέλος της ζωής τους, προκειμένου να γίνουν γνωστές και στους υπόλοιπους φροντιστές υγείας, ώστε να τηρηθούν, εφόσον δεν αντιτίθενται στην ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 27

Φροντίδα νεκρού

Οι νοσηλευτές/τριες επιδεικνύουν τις αξίες του επαγγέλματος ακόμα και μετά τον θάνατο των ληπτών-τριών υπηρεσιών υγείας. Διαφυλάσσουν την ακεραιότητα της σορού, προστατεύουν τα προσωπικά αντικείμενα του αποβιώσαντος και συνδράμουν το έργο των αρχών και της δικαιοσύνης για τον έγκαιρο προσδιορισμό των αιτιών και των συνθηκών θανάτου του. Επιπλέον, δείχνουν σεβασμό στις επιθυμίες του ατόμου για τη διαχείριση της σορού του και τις όποιες θρησκευτικές ή κοινωνικές εκδηλώσεις συνοδεύουν αυτή, στο πλαίσιο του εφικτού και των κειμένων διατάξεων.

Άρθρο 28

Δημόσια και Περιβαλλοντική Υγεία

1. Οι νοσηλευτές/τριες συμβάλλουν στην προαγωγή και τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας, τόσο στο πλαίσιο της Δημόσιας Υγείας/Κοινωνικής Νοσηλευτικής όσο και γενικότερα, συμβάλλοντας στην ορθή ενημέρωση του κοινού και την υιοθέτηση των κατάλληλων μέτρων. Ανεξαρτήτως επαγγελματικού πλαισίου, οι νοσηλευτές/τριες ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση τις κατά τόπους αρμόδιες αρχές, όταν διαπιστώνουν προβλήματα και παράγοντες κινδύνου για τη δημόσια υγεία.

2. Οι νοσηλευτές/τριες επιδεικνύουν οικολογική συνείδηση και προσπαθούν να εξασφαλίσουν ένα βιώσιμο περιβάλλον, προστατεύοντάς το από τη μόλυνση, την υποβάθμιση και την καταστροφή. Επιπροσθέτως, επιδιώκουν τον περιορισμό των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή και την αύξηση της ανθεκτικότητας και την προσαρμογή των ατόμων και της κοινότητας σε αυτή.

Άρθρο 29

Τεχνητή Νοημοσύνη, τεχνολογικός εξοπλισμός

1. Οι νοσηλευτές/τριες στο πλαίσιο της συνεχούς ενημέρωσης, επιμόρφωσης και κατάρτισής τους, φροντίζουν να εξοικειώνονται και να χρησιμοποιούν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τα ηλεκτρονικά συστήματα των οποίων η λειτουργία βασίζεται στην τεχνητή νοημοσύνη, για τη βελτίωση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας, τη μείωση του χρόνου και του κόστους της υγειονομικής περίθαλψης, τη διεύρυνση του φάσματος των διαθέσιμων νοσηλευτικών υπηρεσιών.

2. Οι νοσηλευτές/τριες μεριμνούν, ώστε οι φροντίδες να παραμένουν επικεντρωμένες στον ασθενή και ο τεχνολογικός εξοπλισμός να υποστηρίζει τις ανθρώπινες σχέσεις, χωρίς να τις υποκαθιστά.

Άρθρο 30

Τηλε-νοσηλευτική

Οι νοσηλευτές/τριες μεριμνούν για την εξοικείωση τους με τη χρήση ηλεκτρονικών τεχνολογικών μέσων τηλε-νοσηλευτικής για την εξασφάλιση, υποστήριξη και προώθηση αποτελεσματικής νοσηλευτικής φροντίδας από απόσταση, ατόμων που την έχουν ανάγκη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Οι υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης που παρέχουν, μέσω τηλε-νοσηλευτικής, θα πρέπει να είναι εφάμιλλες, αντίστοιχης ποιότητας με τη δια ζώσης φροντίδα και με τα τρέχοντα διεπιστημονικά πρότυπα περίθαλψης. Κατά τη χρήση τηλε-νοσηλευτικής οι νοσηλευτές θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε αφενός να εδραιώνεται και να διατηρείται η ακεραιότητα της θεραπευτικής σχέσης με τον/την λήπτη-τρια υπηρεσιών υγείας και αφετέρου να εξασφαλίζεται η ιδιωτικότητα και η εμπιστευτικότητα των προσωπικών δεδομένων υγείας του. Οι νοσηλευτές οφείλουν να ενημερώνουν τους/τις λήπτες-τριες υπηρεσιών υγείας που εξυπηρετούνται μέσω της τηλε-νοσηλευτικής σχετικά με τη διαδικασία, τους κινδύνους, τα οφέλη, τα δικαιώματα και τις ευθύνες τους, καθώς και για τους μηχανισμούς λήψης της ηλεκτρονικής συναίνεσής τους, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 31

Ενθάρρυνση αιμοδοσίας και δωρεάς ιστών και οργάνων

Οι νοσηλευτές/τριες ενημερώνουν το κοινό και ενθαρρύνουν την αιμοδοσία και τη δωρεά ιστών και οργάνων προς μεταμόσχευση, εφόσον αυτές γίνονται σε εθελοντική και μη αμειβόμενη βάση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 32

Εναλλακτικές και συμπληρωματικές θεραπείες

Στο πλαίσιο του καθήκοντος προστασίας των ληπτών των υπηρεσιών υγείας, οι νοσηλευτές/τριες φροντίζουν να ενημερώνονται σχετικά με τις εναλλακτικές ή συμπληρωματικές θεραπείες που λαμβάνουν οι ασθενείς. Οι νοσηλευτές/τριες μπορούν να ενθαρρύνουν τη χρήση αυτών των θεραπειών και να τις ενσωματώνουν

στη νοσηλευτική φροντίδα μόνο σε περίπτωση που αυτές έχουν γίνει αποδεκτές από την επιστημονική κοινότητα και δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του ασθενούς.

Άρθρο 33

Τήρηση των διατάξεων του παρόντος – Κυρώσεις

Η τήρηση των διατάξεων του παρόντος Κώδικα επαφίεται στην επιστημονική κατάρτιση και την επαγγελματική συνείδηση των νοσηλευτών/τριών καθώς και στη σωστή λειτουργία των οργάνων της Κεντρικής Διοίκησης, των Π.Τ. της ΕΝΕ και των Πειθαρχικών Συμβουλίων. Κάθε παραβίαση των διατάξεων αυτών ελέγχεται πειθαρχικώς από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία και οι επιβαλλόμενες κυρώσεις εναρμονίζονται με την αρχή της αναλογικότητας.

Άρθρο 34

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα της παρούσας.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Πίνακας αποδεκτών:

A) Αποδέκτες προς ενέργεια:

Εθνικό Τυπογραφείο (για δημοσίευση)

B) Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας
2. Γραφείο Υφυπουργού Υγείας, Μ. Θεμιστοκλέους
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέως Υπηρεσιών Υγείας
4. Προϊσταμένη Γεν. Δ/σης Υπηρεσιών Υγείας
5. Διεύθυνση Νοσηλευτικής (Τμ. Α')